Grŵp Trawsbleidiol ar Anhwylderau Bwyta

Cofnodion

12 Tachwedd 2020, 14:00-15:15
Microsoft Teams

Yn bresennol

Helen Mary Jones AS (Cadeirydd Dros Dro)	Canolbarth a Gorllewin Cymru
Eluned Morgan AS	Y Gweinidog Iechyd Meddwl, Llesiant a'r Gymraeg
Menna Jones	Arweinydd Clinigol Anhwylderau Bwyd T3 Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro / Cwm Taf
Jo Maddaford	Pennaeth Iechyd Meddwl Plant a Grwpiau Agored i Niwed, Llywodraeth Cymru
Donna Mason	Mental Health Matters Wales
Holly Thomas	Bwrdd Iechyd Addysgu Powys a gwirfoddolwr gyda Beat Digital
Carole Phillips	
Emma Hagerty	BIP Aneurin Bevan
Emily Hoskins	
Chad Rickard	Ymchwilydd a Swyddog Cyfathrebu, Swyddfa Bethan Sayed AS
Gerrard McCullagh	BIP Aneurin Bevan
Peter Kellam	
Manon Lewis	
Natalie Chetwynd	BIP Hywel Dda
Natalie Reilly-Johnson	BIP Cwm Taf
Samantha Shore	BIP Cwm Taf
Sarah Tombs	BIP Cwm Taf
Teresa Hurrell	BIP Aneurin Bevan
Tracy Brain	BIP Cwm Taf
Wendy Clarke	BIP Aneurin Bevan
Rebecca Bowen	BIP Caerdydd a'r Fro
Carl Shortland	Pwyllgor Gwasanaethau Arbenigol Iechyd Cymru
Caroline Winstone	Cydweithfa Iechyd GIG Cymru
Hazel Orchard	
Mark Isherwood AS	Gogledd Cymru
Yolanda Snyman	BIP Betsi Cadwaladr
Emma Evans	BIP Betsi Cadwaladr
Jo Whitfield	Beat
Tom Quinn	Beat

DRAFT

1. Croeso ac ymddiheuriadau	

Croesawodd Helen Mary Jones AS y rhai a oedd yn bresennol i'r Grŵp Trawsbleidiol ar Anhwylderau Bwyta. Hefyd estynnodd Helen Mary groeso cynnes i Eluned Morgan, Gweinidog Iechyd Meddwl, Llesiant a'r Gymraeg.

CAFWYD: Ymddiheuriadau gan aelodau absennol

James Downs	Dr Jacinta Tan, BIP Aneurin Bevan
Kim Palmer, BIP Cwm Taf	Jazz Callen-Davies
Sian Taylor, BIP Aneurin Bevan	Llyr Gruffydd, AS
Dr Debbie Woodward, BIP Caerdydd a'r Fro	Rebecca Eksteen, BIP Cwm Taf
Helen Parfit, Swyddfa Helen Mary Jones AS	Angela Lodwick, BIP Hywel Dda
Delyth Jewell AS	Nick Ramsay AS
Ewan Hilton, Platfform	Rhian Murphy
Rhun ap Iorwerth, AS	Martin Ball
Dr Dai Lloyd AS	Mike Hedges AS

2. Cofnodion o'r cyfarfod diwethaf	Camau gweithredu
DERBYNIWYD Cofnodion y cyfarfod diwethaf	**JW** i'w hanfon i'r Swyddfa Gyflwyno

3. Diweddariad ar yr Adolygiad o Wasanaeth Anhwylder Bwyta Cymru	Camau gweithredu
Dywedodd Eluned Morgan, y Gweinidog Iechyd Meddwl, Llesiant a'r Gymraeg, wrth y grŵp fod anhwylderau bwyta yn parhau i fod yn flaenoriaeth i Lywodraeth Cymru. Esboniodd y Gweinidog, yng ngoleuni'r pandemig, fod y camau gweithredu a amlinellwyd yng nghynllun cyflawni Law yn Llaw at Iechyd Meddwl wedi'u diweddaru, ac eglurodd fod gwasanaethau iechyd meddwl yn parhau i fod yn wasanaethau hanfodol trwy gydol yr argyfwng ac wedi parhau i fod yn hygyrch i ddefnyddwyr gwasanaeth. Esboniodd y Gweinidog fod yn rhaid i'r fecaneg ar gyfer darparu gwasanaethau newid mewn rhai achosion. Dywedodd y Gweinidog wrth y grŵp y bu tri phrif faes ffocws mewn ymateb i'r pandemig:	

DRAFT

• Cynnal gwasanaethau iechyd ac ymateb i anghenion iechyd meddwl ar unwaith • Cryfhau ffactorau diogelu er mwyn atal materion iechyd meddwl • Cefnogi'r GIG i ddiwallu'r anghenion iechyd meddwl sy'n newid Esboniodd y Gweinidog fod y Llywodraeth yn parhau i flaenoriaethu buddsoddiad ar gyfer gwasanaethau anhwylderau bwyta, ac ers 2017 cafodd byrddau iechyd £2.5 miliwn ychwanegol i gefnogi gwelliannau mewn gwasanaethau. Yn olaf, cadarnhaodd y Gweinidog benodiad Dr Menna Jones yn arweinydd clinigol cenedlaethol anhwylderau bwyta. Bydd Menna yn ymgymryd â'r rôl yn y flwyddyn newydd. Esboniodd y Gweinidog fod dwy elfen allweddol i'r rôl newydd: arwain rhwydwaith clinigol anhwylderau bwyta ac arwain y rhaglen waith drawsnewidiol. Diolchodd Helen Mary Jones AS i'r Gweinidog, ac ar ran y grŵp croesawodd Dr Menna Jones i'w swydd newydd. Siaradodd Jo Maddaford o Lywodraeth Cymru â'r grŵp am fesurau a gymerwyd yn ystod ton gyntaf y pandemig i gefnogi gwasanaethau iechyd meddwl gan gynnwys gwasanaethau anhwylder bwyta. Esboniodd Jo fod anhwylderau bwyta yn ystod y pandemig yn cael eu blaenoriaethu fel gwasanaethau hanfodol, ac er bod modelau cyflawni yn newid, roedd y gwasanaeth yn cael ei ddarparu drwyddi draw. Esboniodd Jo fod £1.3 miliwn ar gael yn ystod y pandemig i gefnogi gwasanaethau iechyd meddwl y trydydd sector. Cafodd Beat rywfaint o'r arian hwnnw i sicrhau ei fod yn gallu parhau i gefnogi pobl roedd anhwylderau bwyta yn effeithio arnynt. Cyfeiriodd Jo at ddata a gafwyd gan Beat a oedd yn cadarnhau bod mwy na 1,700 o bobl wedi'u cefnogi yng Nghymru rhwng mis Ebrill a mis Hydref. Rhoddodd Jo y wybodaeth ddiweddaraf i'r grŵp am y cynnydd a wnaed tuag at weithredu'r argymhellion a wnaed yn Adolygiad o Wasanaethau Anhwylderau Bwyta Cymru 2018. Esboniodd fod Llywodraeth Cymru, am y ddwy flynedd ddiwethaf, wedi nodi tri maes blaenoriaeth i'r	

DRAFT

byrddau iechyd ganolbwyntio eu cynigion cyllido arnynt:

- Ffurfweddu gwasanaethau ar gyfer ymyrraeth gynnar ac ar gyfer gwella
- Gweithio tuag at gyflawni safonau NICE ar gyfer anhwylderau bwyta
- Datblygu cynlluniau sy'n amlinellu sut y byddant yn cyrraedd y targedau rhestr aros pedair wythnos

Dywedodd Jo fod pob un o'r saith bwrdd iechyd wedi cyflwyno cynlluniau, ac esboniodd y bydd rôl newydd Menna yn helpu i yrru'r gwaith hwn yn ei flaen.

Esboniodd Menna ei bod hi, fel cadeirydd yr Is-grŵp Anhwylder Bwyta, wedi bod yn gysylltiedig â'r datblygiadau ers cyhoeddi argymhellion yr adolygiad a gwnaeth sylwadau ar ba mor dda oedd gweld yr argymhellion yn dechrau cael eu rhoi ar waith drwy'r cymorth ariannol dros y ddwy flynedd ddiwethaf. Siaradodd Menna am rai themâu allweddol sydd wedi dod i'r amlwg, gan nodi sut mae gwasanaethau'n symud gyda'i gilydd i gyflawni'r argymhellion allweddol gan gynnwys:

- gwaith ymyrraeth gynnar
- gwella mynediad at therapïau seicolegol
- lleihau amseroedd aros
- cymorth arbenigol CAMHS a haen 2 i oedolion ar gyfer pobl ag anhwylderau bwyta a'u teuluoedd
- cefnogi grwpiau sy'n agored i niwed, risg uchel ac sydd ag anghenion cymhleth e.e. pobl sydd wedi cael diagnosis o Anhwylder Osgoi/Cyfyngu ar Fwyta neu diabetes.

Mae Menna yn edrych ymlaen at adeiladu ar y gwaith sydd eisoes ar y gweill gan lunio cynllun clir sy'n edrych yn eang ar draws yr argymhellion a chydlynu'r datblygiadau.

Cyfeiriodd Gerrard McCullagh at lythyr roedd Vaughan Gething, y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, wedi'i anfon at fyrddau iechyd ym mis Medi 2019. Gofynnodd Gerrard a oedd arian ychwanegol ar gael yn y dyfodol ar gyfer byrddau iechyd a oedd yn barod i fabwysiadu rhai elfennau o argymhellion yr adolygiad yn gynnar?

Ymatebodd Jo Maddaford drwy gadarnhau bod y Gweinidog

DRAFT

iechyd wedi cyhoeddi arian yn 2019 ac mai hwn oedd yr arian roedd wedi cyfeirio ato yn gynharach. Esboniodd Jo fod y £1 miliwn ychwanegol wedi mynd at wella gwasanaethau, a'i fod, drwy ei ddosbarthu fel hyn, wedi caniatáu i fyrddau iechyd bennu ffocws unigol a meysydd blaenoriaeth yn unol ag anghenion eu poblogaethau unigol. Cadarnhaodd Jo fod pob cynnig anhwylder bwyta gan fwrdd iechyd a gyflwynwyd yn ystod y ddwy flynedd wedi cael ei gymeradwyo.	
4. Cefnogaeth anhwylderau bwyta gan y trydydd sector - Yr ymateb i Covid-19	
Mental Health Matters Wales (MHMW) Esboniodd Donna Mason o Mental Health Matters Wales sut roedd MHMW wedi addasu eu grwpiau cymorth cymheiriaid ar gyfer pobl roedd anhwylderau bwyta yn effeithio arnynt mewn ymateb i'r pandemig. Dywedodd Donna wrth y grŵp bod grwpiau bellach yn cwrdd ar-lein gan ddefnyddio Zoom. Esboniodd fod y galw a'r atgyfeiriadau i'w gwasanaeth wedi cynyddu a bod pob grŵp bellach yn rhedeg am 2-3 awr yr wythnos. Dywedodd Donna eu bod wedi gweld cymysgedd o gleientiaid newydd a chleientiaid sydd wedi ailwaelu â'u hanhwylder bwyta yn ystod y pandemig. Esboniodd Donna fod y problemau y maent yn eu gweld gyda chleientiaid yn cynnwys diffyg trefn arferol, pryderon ynghylch siopa, pryderon ynghylch gallu cael bwydydd diogel a phryder ynghylch methu â chuddio ymddygiadau oddi wrth deulu. Nododd Donna gynnydd mewn hunan-niweidio a meddwl am hunanladdiad ymhlith cleientiaid. Dywedodd Donna wrth y grŵp fod MHMW wedi cael arian gan y loteri genedlaethol a oedd wedi eu galluogi i gynyddu cefnogaeth cymheiriaid i hyd at 6 awr bob wythnos. Esboniodd Donna fod MHMW, ochr yn ochr â'r grwpiau cymorth cymheiriaid, hefyd yn darparu cefnogaeth trwy WhatsApp ac e-bost. Mae mwy o wybodaeth am y cymorth mae Mental Health Matters yn ei darparu ar eu gwefan: https://mhmwales.org.uk	HMJ i ysgrifennu at y Gweinidog am bryderon ynghylch mynediad at wasanaethau.

Esboniodd Donna i'r grŵp fod cleientiaid MHMW, yn ystod y pandemig, wedi nodi y bu diffyg argaeledd gwasanaethau weithiau ar gyfer anhwylder bwyta arbenigol a gwasanaethau iechyd meddwl eraill. Dywedodd Donna fod rhai o'i chleientiaid wedi cael eu rhyddhau o wasanaethau arbenigol ar ddechrau'r pandemig ac nad oedd rhai yn ymwybodol eu bod wedi cael eu rhyddhau nes iddynt geisio cael gafael ar gymorth. Esboniodd Donna fod rhan o'i rôl yn cynnwys gwaith eirioli gyda chleientiaid. Yn ystod y pandemig bu'n gweithio gyda chleientiaid nad oeddent yn gallu cael mynediad at eu timau iechyd meddwl cymunedol. Dywedodd y dywedwyd wrth bobl a oedd wedi ceisio cyflawni hunanladdiad y "byddai'n rhaid iddynt ymuno â chiw ac aros". Dywedodd Donna wrth y grŵp mai adrodd yn ôl am adborth a gafodd gan ei chleientiaid oedd i ac nad oedd am i'w hadroddiad gael ei gymryd mewn ffordd feirniadol. Dywedodd Donna y bu llawer o brofiadau cadarnhaol gyda gwasanaethau. Fodd bynnag, roedd hi'n teimlo ei bod yn bwysig bachu ar y cyfle i dynnu sylw at y problemau y mae rhai o'i chleientiaid wedi'u cael. Beat Esboniodd Jo Whitfield sut roedd Beat wedi gallu ymateb i'r pandemig a chyflwyno gwasanaethau newydd i bobl ag anhwylder bwyta a theuluoedd rhywun yr effeithiwyd arnynt drwy gyllid a gafwyd gan Lywodraeth Cymru, y Loteri Genedlaethol ac ymddiriedolaeth elusennol. Dywedodd Jo fod y galw am wasanaethau Beat wedi parhau i dyfu drwy gydol yr argyfwng a bod Beat wedi gweld cynnydd o 162% yn y galw am ei wasanaethau yng Nghymru rhwng Ebrill a Hydref o'i gymharu â'r un cyfnod y llynedd. Esboniodd Jo, ers i'r pandemig ddechrau, fod Beat wedi recriwtio a hyfforddi 72 o wirfoddolwyr digidol ychwanegol i helpu i ateb y galw cynyddol, sy'n dod â chyfanswm y gwirfoddolwyr digidol i 112. **Rhaglen Gwirfoddoli Digidol Beat**	JW i rannu sleidiau'r cyflwyniad gyda'r grŵp

DRAFT

Siaradodd Hollie Thomas, gwirfoddolwr digidol gyda Beat, â'r grŵp am ei phrofiad o wirfoddoli drwy'r pandemig. Esboniodd Hollie ei rôl fel gwirfoddolwr digidol, gan amlinellu'r hyfforddiant a gafodd, yr hyn mae'n ei wneud ar shifft a'r cymorth mae'n ei gael yn dilyn shifft. Esboniodd Hollie sut mae gwirfoddoli yn ei galluogi i roi'r sgiliau gwybodaeth a ddysgodd yn ei gwaith a'i hastudiaethau ar waith. Amlinellodd Hollie y broses ymgeisio yr aeth drwyddi er mwyn dod yn wirfoddolwr digidol a oedd yn cynnwys ffurflen gais, tystlythyrau, cyfweliad, gwiriadau'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd a'r broses hyfforddi ddilynol. Siaradodd Hollie am y gefnogaeth ôl-drafodaeth y mae'n ei chael ar ôl pob shifft a'r sesiynau goruchwylio clinigol y mae gwirfoddolwyr digidol yn eu mynychu'n rheolaidd. Dywedodd Hollie wrth y grŵp am y cynnydd mewn galw mae hi wedi'i weld wrth wirfoddoli yn ystod y pandemig, gan egluro, cyn y pandemig, byddai'n cael tua 4-5 sgwrs gwe ar gyfartaled fesul sesiwn gwirfoddoli, ond nawr gall fod hyd at 11.	
5. Adolygiad o'r Camau Gweithredu a'r Camau Nesaf	
Adolygwyd a nodwyd y camau gweithredu drwy'r ddogfen hon.	
6. Dyddiad y cyfarfod nesaf	
Awgrymodd JW y gallai'r cyfarfod nesaf ganolbwyntio ar ail-ymweld â'r meysydd gwaith y cytunwyd arnynt ar gyfer 2020/21 er mwyn edrych ar gynnydd a meysydd sydd wedi gorfod cael eu gohirio oherwydd y pandemig. Esboniodd HMJ fod disgwyl i Bethan Sayeed ddychwelyd o gyfnod mamolaeth ym mis Ionawr ac y bydd yn cadeirio'r cyfarfod nesaf ym mis Ionawr. Diolchodd JW i HMJ am weithredu fel cadeirydd y grŵp	JW i weithio gyda swyddfa HMJ a Bethan Sayeed i gytuno ar ddyddiad ac agenda ar gyfer y cyfarfod nesaf.

DRAFT

traws bleidiol yn ystod y flwyddyn ddiwethaf ac am ei chefnogaeth i'r grŵp. Ionawr 2021 - Dyddiad i'w gadarnhau	

DRAFT